

Historia Biblioteki w Jasieńcu

OBECNIE...

Podstawy prawne funkcjonowania Gminnej Biblioteki Publicznej w Jasieńcu.

Gminna Biblioteka Publiczna w Jasieńcu to instytucja kultura na terenie gminy Jasieniec, która służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców Gminy Jasieniec, upowszechnianiu wiedzy i rozwojowi kultury. Biblioteka jest samorządową jednostką organizacyjną działającą w formie samodzielnej instytucji kultury, dla której organizatorem jest Gmina Jasieniec. Wpisana jest do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Organizatora, posiada osobowość prawną oraz wchodzi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. Biblioteka posiada Statut.

Siedziba Biblioteki.

Od 21 kwietnia 2005 roku główna siedziba Biblioteki znajduje się pod adresem: 05-604 Jasieniec, ul. Warecka 42, a terenem jej działalności jest Gmina Jasieniec. W skład Gminnej Biblioteki Publicznej wchodzi również Filia Biblioteki, mieszcząca się w Zbroszy Dużej 30.

Siedziba główna w Jasieńcu to lokal o powierzchni 190m² gdzie zgromadzone są zbiory biblioteczne, realizowane są wszelkiego rodzaju wydarzenia kulturalne, a czytelnicy mają zagwarantowany bezpłatny dostęp do Internetu. Filia w Zbroszy Dużej mieści się na terenie Szkoły Podstawowej, gdzie zgromadzone są zbiory biblioteczne i realizowane są wydarzenia kulturalne.

Zadania realizowane przez Bibliotekę.

Zgodnie z zapisami Statutu, do podstawowych zadań Biblioteki należy:

1. Gromadzenie, opracowywanie i przechowywanie materiałów bibliecznych służących rozwijaniu czytelnictwa oraz zaspokajaniu potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu.
2. Obsługa użytkowników - udostępnianie zbiorów na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz i pośredniczenie w wymianie międzybibliotecznej.
3. Współdziałanie z Wojewódzką Biblioteką Publiczną, bibliotekami innych sieci, instytucjami i organizacjami w zakresie rozwijania czytelnictwa i zaspokajania potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczności Gminy Jasieniec.
4. Prowadzenie działalności informacyjno - bibliograficznej.

Finansowanie działalności Biblioteki.

Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Jasieńcu finansowana jest ze środków budżetowych gminy, w ramach corocznej dotacji przyznawanej przez Radę Gminy Jasieniec, a także dochodów własnych, darowizn, dotacji celowych i innych źródeł. Biblioteka może, w granicach obowiązujących przepisów, pobierać opłaty za usługi i wydawnictwa oraz prowadzić działalność gospodarczą na zasadach określonych odrębnymi przepisami. Dochód z opłat oraz z działalności gospodarczej służy realizacji celów statutowych.

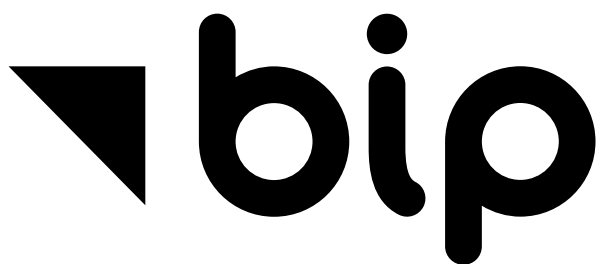
Pracownicy Biblioteki - obecnie.

- Justyna Stolarek - dyrektor
- Dorota Charcińska - mł. bibliotekarz, obsługa czytelnika
- Gabriela Szczęsna - główna księgowa
- Bożena Szczeń - kierownik filii w Zbroszy Dużej
- Justyna Przybylska - koordynator świetlicy

EKSLIBRIS Gminnej Biblioteki Publicznej w Jasieńcu.

Ekslibris (łac. ex libris – z książek) – znak własnościowy danego egzemplarza, książki najczęściej ozdobny, wykonany w technice graficznej, z imieniem i nazwiskiem właściciela księgozbioru, (lub np. stylizowanymi inicjałami) albo nazwą instytucji. Typowy ekslibris jest małą, zadrukowaną karteczką przyklejoną do wewnętrznej strony okładki. W prostszej formie może to być np. pieczętka. (źródło definicji: [wikipedia](https://pl.wikipedia.org/wiki/Ekslibris))

Autorką ekslibrisu Gminnej Biblioteki Publicznej w Jasieńcu jest Monika Pyziak, laureatka konkursu plastycznego ogłoszonego w 2008 roku przez naszą Bibliotekę na stworzenie znaku własnościowego, ówczesna studentka z Poznania.

... I KIEDYS

Gminna Biblioteka Publiczna w Jasieńcu ma ponad sześćdziesięcioletnią tradycję. Powstała w 1948 roku, a o jej historii dowiadujemy się z kroniki prowadzonej przez jej kierowników. Byli nimi:

- Jan Król - w latach 1948-1951
- Leontyna Król - w latach 1951-1978
- Bożena Celejewska - w latach 1978-2007
- Marta Górską - VIII 2007 - IV 2019

Powstanie Biblioteki - podstawy prawne .

Biblioteki publiczne w Jasieńcu mają kilkudziesięcioletnią tradycję. W okresie istnienia fabryki "Cukrowni Czersk" od 1923 roku do chwili zamknięcia fabryki w 1928 roku czynna była biblioteka fabryczna, licząca ok. dwóch tysięcy tomów. Przy bibliotece czynna była czytelnia zaopatrzona w różne czasopisma. Biblioteka i czytelnia zorganizowana przez Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Cukrowniczego dostępna była dla pracowników i robotników fabryki bezpłatnie. W okresie międzywojennym czynna była też biblioteka parafialna, licząca ok. 1.500 tomów.

Na jednym z posiedzeń Komisji i Oświaty Kultury, Opieki Społecznej i Zdrowia działającej przy Gminie Jasieniec, w grudniu 1947 roku, działając w oparciu o Dekret Rady Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej o bibliotekach i ich zbiorach z 1946r., przewodniczący komisji Pan Władysław Fijałkowski, kierownik Szkoły Podstawowej w Gośniewicach, wystąpił z wnioskiem o utworzenie Biblioteki przy Gminie Jasieniec. Wynikiem tego było podjęcie uchwały o powstaniu Gminnej Biblioteki Publicznej przez Gminną Radę Narodową w Jasieńcu, w lutym 1948 roku. Jej otwarcie nastąpiło 26 kwietnia 1948r.

Obecnie Gminna Biblioteka Publiczna w Jasieńcu działa na podstawie Statutu, podjętego Uchwałą Nr XX/35/08 Rady Gminy Jasieniec z dnia 17 lipca 2008. Na podstawie statutu utworzony został regulamin organizacyjny instytucji, zatwierdzony przez Wójta Gminy.

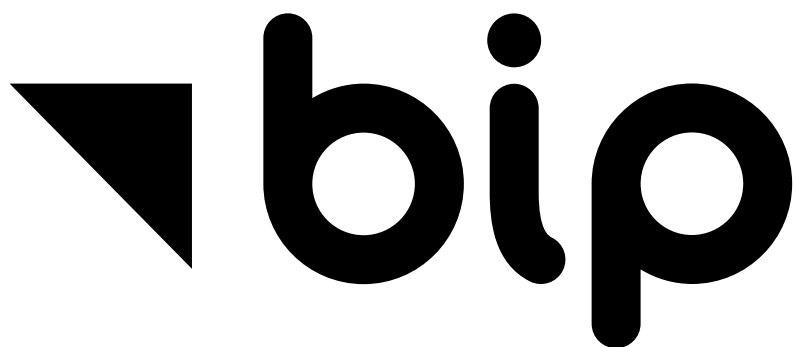
Działalność Biblioteki od 1948-2007r.

Początkowo opiekę nad księgozbiorem sprawował Jan Król, pracownik gminy, który udostępniał książki popołudniami i robił to w ramach pracy społecznej, po godzinach pracy. Księgozbiór wówczas zebrany był w szafie, w jednym z pomieszczeń urzędu i stanowił 308 tomów. Częściowo oprawiony był w płótno.

Po trzech latach, w 1951 roku ówczesny Wójt Gminy Jan Kowalski przekazał zbiory Leontynie Król, w ramach już umowy o pracę. Księgozbiór ustawiony był numerycznie. Czytelnicy korzystali z katalogu klamrowego, ułożonego alfabetycznie.

Kierownikiem Biblioteki Powiatowej w Grójcu był w tym czasie Pan Jan Tarnowski. Przy współudziale kierownictwa i instruktorów Biblioteki Powiatowej we wsiach gminy Jasieniec najbardziej oddalonych od Biblioteki Gminnej zakładane były punkty biblioteczne. Pierwsze powstawały przy szkołach: w Gośniewicach, Zbroszy Dużej, Woli Łychowskiej, Boglewskiej Woli. W Gośniewicach funkcjonował jeszcze jeden punkt biblioteczny, przy remizie strażackiej ze zbiorami głównie książek rolniczych. Zakładane były również punkty w domach prywatnych. Mieszkańcy sami zgłaszali się po zestawy książek i wypożyczali je sąsiadom. Powstały one we wsiach: Koziegłowy, Boglewice, Turowice, Kurczowa Wieś, Czachów, Miedzechów. Punkty zaopatrywane były z Biblioteki Powiatowej, a w okresie zwiększania się księgozbioru także w Bibliotece Gminnej w Jasieńcu.

Kronika Biblioteki wspomina, że 12 maja 1952 roku ówczesny dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Warszawie, Pan Adam Zieliński, przeprowadził wizytację Biblioteki w Jasieńcu. Rozmawiał z władzami gminy na temat wygospodarowania oddzielnego lokalu dla biblioteki. W roku 1953 Bibliotece przydzielono nowe pomieszczenie - wówczas powstał katalog alfabetyczny i rzeczowy, funkcjonujący do dnia dzisiejszego. Księgozbiór z zamkniętych szaf trafia na otwarte półki i biblioteka z 1.982woluminami czynna jest już trzy razy w tygodniu od 11:00-18:00.

na zdj. 500-lecie urodzin Mikołaja Kopernika - wystawa okolicznościowa,

czyli rok 1973 w Bibliotece w Jasieńcu - kierownictwo Biblioteki: Jan Król i Leontyna Król.

Początki Biblioteki to nienajlepsze czasy, jeśli chodzi o lokalizację. Siedziba to raptem 18m², a później 38m² na zapleczu drewnianego budynku. Stan techniczny pomieszczenia jest zły, a mimo to, wiele się dzieje: konkursy gminne, seminarium bibliotekarskie, plenerowe kiermasze książki. Czytelnicy biorą udział w konkursach również poza gminą Jasieniec, reprezentując społeczność. W 1958 roku powstaje Koło Przyjaciół Biblioteki, które wspiera bibliotekarzy w organizowaniu odczytów, wieczorów literackich i różnego rodzaju imprez czytelniczych. Odbývają się pierwsze lekcje biblioteczne dla uczniów pobliskich szkół. Biblioteka jest organizatorem lub współorganizatorem krajoznawczych wycieczek - m.in. do Krakowa, Wieliczki i Oświęcimia. Odbývają się plenerowe kiermasze książek i imprezy środowiskowe pod hasłem "Niedziela na wsi".

W 1967 roku Biblioteka otrzymuje dwuizbowe pomieszczenie, 38m². Biblioteka Wojewódzka w Warszawie wspomaga finansowo w remoncie nowej siedziby, Wówczas kierownik Biblioteki, Pani Leontyna Król, pracowała już na całym etacie, a Biblioteka czynna była od poniedziałku do piątku w godzinach od 11:00-18:00, przy czym piątki były przeznaczone na pracę w terenie. Jedenaście punktów bibliotecznych czekało na wymianę księgozbioru. W prasie pojawiają się artykuły o działalności niewielkiej jasienieckiej księżnicy: "Klucz do książki w Dzienniku Ludowym, "Co można w bibliotece" i "Nim zakwitną jabłonie" w Trybunie Mazowieckiej. Odbývają się kolejne spotkania i wycieczki. A w 1973 roku za całokształt działalności kulturalnej Biblioteka Gminna w Jasieńcu zostaje uznana przez Komisję Wojewódzką w Warszawie za przodującą. W roku jubileuszowym XXX-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, na uroczystości inauguracji roku kulturalno-oświatowego 1973/74 zorganizowanego w Muzeum im. K. Pułaskiego w Warce przez naczelnego dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Warszawie, Adama Zwolińskiego, na ręce kierownika Gminnej Biblioteki Publicznej Leontyny Król został wręczony proporzycyk: *Przodująca Biblioteka Publiczna* i nagroda pieniężna. W okresie od 1957 - 1973 roku odbyły się spotkania autorskie z Martą Szybowską, Leszkiem Prorokiem, Adolfem Dyksińskim, Barbarą Matusową, Wandą Żółkiewską,

Krystyną Nepomucką, Marianem Reniakiem.

Reorganizacja administracji państwowej w 1973 roku spowodowała powołanie naczelnika gminy i podległego mu urzędu gminy, wcielenie Jasieńca do województwa radomskiego i przemianowanie Powiatowej i Miejskiej Biblioteki w Grójcu na Terenową.

W 1975 roku kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej Pani Leontyna Król zostaje odznaczona odznaką *Zasłużony Działacz Kultury*. Gminna Biblioteka Publiczna w Jasieńcu w szczególności kładła nacisk na edukację regionalną. Przykładem może tu być organizacja w 1976 roku imprezy kulturalnej pn. *Krajobrazy kultury miast i gmin Ziemi Radomskiej*. Oprócz nagród dla uczestników konkursu niespodzianką było nagrodzenie również kierownika Biblioteki, Pani Leontyny Król nagrodą pieniężną przez Bibliotekę Wojewódzką w Radomiu. Biblioteka Wojewódzka w Radomiu w tym samym roku zorganizowała konkurs wspomnień dla samych bibliotekarzy: *Droga mojej biblioteki od Dekretu do Ustawy*. Praca nadesłana przez ówczesną kierowniczkę biblioteki jasienieckiej została wyróżniona. W 1978 roku Pani Leontyna Król przechodzi na rentę. Stanowisko kierownika pani Król piastowała przez 27 lat. Pozostała w pamięci wielu użytkowników biblioteki jako wspaniały animator czytelnictwa i kultury w Gminie Jasieniec. Do dziś jest ciepło wspomniana przez starszych czytelników.

Od 1978 do 2007 roku Biblioteką kierowała Pani Bożena Celejewska. Pracowała wcześniej z Panią Król, więc kontynuowała prace swojej poprzedniczki. W pierwszych latach pracy na stanowisku kierowniczym Pani Celejewskiej towarzyszy Pani Król, pracująca w Bibliotece w niepełnym wymiarze godzin. Biblioteka nadal mieści się w pomieszczeniu 38m², na zapleczu drewnianego budynku, z uginającą się podłogą, utrudnionym przez remont budynku wejściem do biblioteki. Stan lokalu jest zły i nowa kierowniczka Biblioteki podejmuje starania o przydział nowego pomieszczenia dla biblioteki. Ale i tak mimo takich warunków nadal odbywają się konkursy, spotkania, wieczornice. W 1980 roku zorganizowano seminarium bibliotekarzy. Biblioteka uczestniczy w konkursach organizowanych przez Bibliotekę Wojewódzką w Radomiu. W 1985 roku Gminna Biblioteka Publiczna zostaje przeniesiona do nowego lokalu o powierzchni 43 m². Budynek sąsiaduje z Urzędem Gminy.

Uroczyste swoje 40-lecie obchodzi Biblioteka w 1988 roku. W sali Banku Spółdzielczego w Jasieńcu zebrała się młodzież z programem artystycznym, pani kierownik przedstawiła historię powstania Biblioteki, jej organizację, ukazana została też sylwetka Pani Leontyny Król, zasłużonej działaczki kultury w Jasieńcu i długoletniej kierowniczki Biblioteki. Obecni na spotkaniu byli przedstawiciele Biblioteki z Grójca oraz Wojewódzkiej Biblioteki z Radomia, przekazując dyplomy gratulacyjne i życzenia jubileuszowe.

Kolejne zapisy w Kronice to obchody 70-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę, udział w konkursie z okazji 35. rocznicy śmierci Kornela Makuszyńskiego *Bohaterowie książek Kornela Makuszyńskiego*. W 1990 roku kronika wspomina o przekazaniu kserografu dla Biblioteki przez Urząd Gminy oraz o remoncie dachu i odnowieniu lokalu bibliotecznego. Rok 1991 i 1992 to wycieczki do Biblioteki i zapoznanie młodych czytelników z katalogiem bibliotecznym i zasadami korzystania ze zbiorów.

W 1994 roku Biblioteka rozpoczyna prace w nowowynbudowanym budynku Urzędu Gminy i zajmuje dwa pomieszczenia o powierzchni 48m² z nowymi biurkami, stolikami i fotelami. Jednak z relacji pracowników Biblioteki wynika, że pomieszczenia są nadal małe, ciasne, niedostosowane do prowadzenia spotkań bibliotecznych. Trudno poruszać się między ciasno ustawionymi półkami bibliotecznymi. Joanna Papuzińska, autorka książek dla dzieci, miała swoje spotkanie w 1997 roku w sali konferencyjnej Urzędu Gminy Jasieniec, który użyczył swoje pomieszczenia dla Biblioteki. W promocji książek uczestniczą dzieci ze szkół w Jasieńcu, Woli Boglewskiej, Franciszkowa, Gośniewic, Woli Łychowskiej i Zbroszy Dużej.

W latach 1997-2000 roku Biblioteka jest inicjatorem koncertu muzycznego Społecznego Ogniska Muzycznego w Grójcu i dwóch zespołów ze szkół w Gminie Jasieniec poświęconemu zmarłemu nauczycielowi muzyki, p. Marcinowi Kozyrze; organizatorem programu artystycznego: *Przed zapaleniem choinki*; gospodarzem aktorów z Radomia, którzy najmłodszym prezentują spektakl: *Misiowe przygody*; organizatorem konkursu czytelniczo-plastycznego *„Kochamy wieszka Adama?”* z okazji 200 rocznicy urodzin A. Mickiewicza; organizatorem spotkania autorskiego z Wandą Chotomską, w którym udział bierze blisko 140 dzieci.

W 2001 i 2002 roku Biblioteka wraz ze świetlicą środowiskową działającą przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Jasieńcu organizuje wycieczkę krajoznawczą na trasie Puławy-Kazimierz Dolny dla dzieci ze szkół podstawowych w Jasieńcu i Zbroszy Dużej. Od roku 2001 Biblioteka Gminna w Jasieńcu współorganizuje Ogólnopolski Mały Konkurs Recytatorski, przeprowadzając eliminacje dla gminy Jasieniec. Kolejne etapy konkursu odbywają się w Grójcu i Radomiu. W 2004 roku odbywają się kolejne wycieczki: do Iłży, Wąchocka i Szydłowca dla 45 uczniów szkół w Jasieńcu i Zbroszy Dużej oraz do Kawęczyna dla dzieci z Punktu Bibliotecznego w Woli Boglewskiej i Franciszkowa (46 osób).

Od 2005 roku nowa siedziba Biblioteki - prawie 200m²

Bardzo ważnym wydarzeniem dla funkcjonowania Gminnej Biblioteki Publicznej w Jasieńcu było otwarcie nowej siedziby Biblioteki o powierzchni 190m² w kwietniu 2005 roku. Po wielu latach ciasnoty bibliotekarze jasienieccy mogli rozwinąć

Gminna Biblioteka Publiczna w Jasieńcu

skrzydła na ogromnej dla nich przestrzeni nowego, słonecznego lokalu. Otwarcie nowej siedziby nastąpiło 21 kwietnia 2005 roku.

To tutaj już swobodnie można organizować lekcje i spotkania biblioteczne, konkursy, przyjmować wycieczki szkolne, zorganizować czytelną internetową ze stanowiskami komputerowymi (co zostało uczynione w 2006 roku), a nawet - co wydaje się prozaiczne - udostępnić toaletę czytelnikom.

Punkty biblioteczne w gminie oraz ich kierownicy od początku istnienia:

- w Gośniewicach – Józef Olak
- w Gośniewicach – Władysław Fijałkowski
- w Zbroszy Dużej – Jan Nieprzecki
- w Woli Łychowskiej – Zofia Hejne
- w Woli Boglewskiej – Mieczysław Dąbrowski, Aniela Skowrońska
- w Koziegłowach – Zygmunt Malinowski
- w Boglewicach – Antoni Mikołajczyk
- w Turowicach – Anna Bogusz
- w Kurczowej Wsi – Cecylia Sikorska
- w Czachowie – Władysław Waćkowski
- w Miedzechowie – Zygmunt Maliński
- we Franciszkowie – Wiesława Orlik

Ostatnie punkty biblioteczne funkcjonowały w Woli Boglewskiej (do grudnia 2012) i we Franciszkowie (do grudnia 2013r.)

Filie biblioteczne i ich kierownicy:

- Łychowska Wola (do IX 2006) – Wiesława Kuchta
- Zbrosza Duża (od X 2006) – Bożena Szczeń (nadal)

Od roku 2014 Gminna Biblioteka Publiczna w Jasieńcu to siedziba główna w Jasieńcu przy ul. Wareckiej oraz Filia Biblioteki w Zbroszy Dużej, mieszcząca się w budynku Szkoły Podstawowej w Zbroszy Dużej.